Valtioneuvoston kanslia Ministerineuvostopaketti EU/5/2025-VNK-11

Siivola Heli 10.2.2025

Viite
Napsauta tähän ja kirjoita viite.

Epävirallinen eurooppaministerikokous 17.-18.2.2025

Neuvoston puheenjohtajavaltio Puola järjestää epävirallisen eurooppaministerikokouksen Varsovassa 17.–18.2.2025. Suomea edustaa kokouksessa eurooppaministeri Joakim Strand.

Kokouksen aloittavalle illalliselle 17.2.2025 osallistuu myös EU:n hakijamaiden edustajia. Aamiaisella 18.2.2025 keskustellaan hakijamaiden kanssa hybridiuhista ja niihin varautumisesta. Tämän jälkeen EU-maiden kesken vaihdetaan alustavia näkemyksiä tulevasta EU:n monivuotisesta rahoituskehyksestä. Kokouksen päättävällä lounaalla keskustellaan presidentti Niinistön raportin pohjalta Euroopan kriisivarautumisen vahvistamisesta. Kyse on epävirallisesta näkemystenvaihdosta. Päätöksiä ei tehdä.

Suomi korostaa tarvetta vahvistaa unionin kriisinsietokykyä eli kokonaisvaltaista ja laaja-alaista varautumista mahdollisiin tuleviin kriiseihin ja hybridiuhkiin. Suomi pitää erityisen tärkeänä, että Euroopan unionin varautumista ja kriisitoiminnan kokonaisvaltaista, koordinoitua ja kaikki uhat kattavaa lähestymistapaa, mukaan lukien EU:n varautumisstrategia, edistetään Eurooppa-neuvoston maaliskuun 2024 päätelmien mukaisesti. Suomi tukee varautumisunionistrategian laadintaa ja korostaa, että EU-tason kokonaisturvallisuuden vahvistamisen ja varautumisunionistrategian luomisen tärkein tavoite tulisi olla EU:n ja sen jäsenvaltioiden varautumisen tason parantuminen.

Suomi edistää EU:n jäsenyyskriteereihin perustuvan ja uskottavan laajentumispolitiikan toimeenpanoa painottaen erityisesti demokraattisten instituutioiden ja oikeusvaltiouudistusten tärkeyttä. Laajentumis- ja naapuruuspolitiikkojen kautta edistetään rauhaa, hyvinvointia, vakautta ja turvallisuutta Euroopassa ja sen lähialueilla. Tukemalla laajentumista voidaan suojata unionin naapurustoa etenkin Venäjän epävakauttavilta toimilta.

Suomi katsoo, että EU-budjetin taso tulee säilyttää kohtuullisena välttäen Suomen nettomaksuosuuden kasvua. Suomi suhtautuu kriittisesti uusien, elpymisvälineen kaltaisten EU:n lainanotolla rahoitettavien EU-tason rahoitusvälineiden luomiseen. Osana tulevaa rahoituskehystä Suomi suhtautuu avoimesti tulosperusteisten mallien tarkastelemiseen rahoituksen eurooppalaisen vaikuttavuuden vahvistamiseksi. Suomi katsoo, että varoja tulisi kohdentaa nykyistä vahvemmin valittujen strategisten prioriteettien mukaisesti. Suomi katsoo, että puolustuksen (ml. sotilaallinen liikkuvuus), kriisivarautumisen ja rajaturvallisuuden rahoituksen osuutta tulee kasvattaa huomattavasti nykyisestä suhteellisesti vähäisestä määrästä. Lisäksi Suomi pitää tärkeänä, että Euroopan strategisen kilpailukyvyn vahvistamiseen kohdennetaan rahoitusta nykyistä vahvemmin. Suomen tavoitteena on rahoituskehysratkaisu, jossa huomioidaan Suomen itärajan kokonaisvaltainen merkitys EU:lle. Suomi kiinnittää huomiota siihen, että mahdollisilla uusilla omilla varoilla tulisi saavuttaa aitoa EU-tason lisäarvoa sen sijaan, että ratkaisuilla käytännössä siirrettäisiin varoja kansallisista budjeteista EU:n budjettiin.

Asialista:

-

Valtioneuvoston kanslia Perusmuistio EU/295/2025-VNK-1

Siivola Heli 10.2.2025

Epävirallinen eurooppaministerikokous 17.-18.2.2025; Kriisivarautumisen vahvistaminen; EU:n tuleva rahoituskehys

Kokous
Epävirallinen eurooppaministerikokous 17.-18.2.2025

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Neuvoston puheenjohtajavaltio Puola järjestää epävirallisen eurooppaministerikokouksen Varsovassa 17.–18.2.2025. Epävirallisten ministerikokousten tavoitteena on pohtia yleisluonteisia kysymyksiä ja käydä niistä vapaata keskustelua. Päätöksiä ei tehdä.

Kokous alkaa maanantai-iltana 17.2.2025 illallisella, jolle osallistuu EU-maiden eurooppaministerien lisäksi EU:n hakijamaiden edustajia. Tiistaiaamun 18.2.2025 aamiaisella keskustellaan hakijamaiden kanssa erilaisista hybridiuhista ja niihin varautumisesta. Tämän jälkeen EU-maiden kesken vaihdetaan näkemyksiä EU:n tulevasta monivuotisesta rahoituskehyksestä (2028–). Kokouksen päättää presidentti Niinistön raportin pohjalta käytävä lounaskeskustelu Euroopan kriisivarautumisen vahvistamisesta.

Suomen kanta

Kriisivarautumisen vahvistaminen, ml. keskustelu hybridiuhista hakijamaiden kanssa

Suomi korostaa tarvetta vahvistaa unionin kriisinsietokykyä eli kokonaisvaltaista ja laaja-alaista varautumista mahdollisiin tuleviin kriiseihin ja hybridiuhkiin. (E 58/2023 vp)

Suomi pitää erityisen tärkeänä, että Euroopan unionin varautumista ja kriisitoiminnan kokonaisvaltaista, koordinoitua ja kaikki uhat kattavaa lähestymistapaa, mukaan lukien EU:n varautumisstrategia, edistetään Eurooppa-neuvoston maaliskuun 2024 päätelmien

mukaisesti. Suomi tukee varautumisunionistrategian laadintaa ja korostaa, että EU-tason kokonaisturvallisuuden vahvistamisen ja varautumisunionistrategian luomisen tärkein tavoite tulisi olla EU:n ja sen jäsenvaltioiden varautumisen tason parantuminen. (E 32/2024 vp)

EU:n laajentuminen on Suomen ja EU:n kannalta geopoliittisesti merkittävä kysymys. Suomi edistää EU:n jäsenyyskriteereihin perustuvan ja uskottavan laajentumispolitiikan toimeenpanoa painottaen erityisesti demokraattisten instituutioiden ja oikeusvaltiouudistusten tärkeyttä. Laajentumis- ja naapuruuspolitiikkojen kautta edistetään rauhaa, hyvinvointia, vakautta ja turvallisuutta Euroopassa ja sen lähialueilla. Suomi suhtautuu myönteisesti asteittaisen lähentymisen kehittämiseen, jonka avulla jäsenyyden etuja voidaan konkretisoida ehdokasmaille jo neuvottelujen aikana. Tukemalla laajentumista voidaan suojata unionin naapurustoa etenkin Venäjän epävakauttavilta toimilta. Samalla laajentuminen edellyttää EU:lta valmiutta uudistua. Suomen tavoitteena on, että laajentunut unioni on ulkoisesti ja sisäisesti nykyistä vahvempi toimija. (VNS 3/2024 vp, E 66/2024 vp)

Suomen ennakkovaikuttamiskantoja tulevaan EU:n monivuotiseen rahoituskehykseen on linjattu valtioneuvoston selvityksessä E 31/2024 vp muun muassa seuraavasti:

Suomi katsoo, että EU-budjetin taso tulee säilyttää kohtuullisena välttäen Suomen nettomaksuosuuden kasvua.

Suomi on valmis ajamaan lisäpanostuksia EU:n budjetin kautta tärkeäksi katsomiinsa kohteisiin, mutta unionin budjetin kokoa ei voida merkittävästi kasvattaa erityisesti tilanteessa, jossa jäsenvaltiot joutuvat sopeuttamaan kansallisia budjettejaan.

Suomi suhtautuu kriittisesti uusien, elpymisvälineen kaltaisten EU:n lainanotolla rahoitettavien EU-tason rahoitusvälineiden luomiseen.

Osana tulevaa rahoituskehystä Suomi suhtautuu avoimesti tulosperusteisten mallien tarkastelemiseen rahoituksen eurooppalaisen vaikuttavuuden vahvistamiseksi.

Suomi tukee EU:n rahoitukseen kytkeytyvää vahvaa ehdollisuutta. Suomi pitää erityisen tärkeänä, että EU:n rahoitus linkitetään jatkossakin tiiviisti oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamiseen, varojen väärinkäytön vastaisiin toimiin ja korruption ehkäisemiseen.

Suomi katsoo, että varoja tulisi kohdentaa nykyistä vahvemmin valittujen strategisten prioriteettien mukaisesti.

Suomi katsoo, että puolustuksen (ml. sotilaallinen liikkuvuus), kriisivarautumisen ja rajaturvallisuuden rahoituksen osuutta tulee kasvattaa huomattavasti nykyisestä suhteellisesti vähäisestä määrästä.

Lisäksi Suomi pitää tärkeänä, että Euroopan strategisen kilpailukyvyn vahvistamiseen kohdennetaan rahoitusta nykyistä vahvemmin.

Suomen tavoitteena on rahoituskehysratkaisu, jossa huomioidaan Suomen itärajan kokonaisvaltainen merkitys EU:lle.

Suomi korostaa, että maataloutta on voitava harjoittaa kannattavalla tavalla unionin kaikissa jäsenvaltioissa.

Suomi kiinnittää huomiota siihen, että mahdollisilla uusilla omilla varoilla tulisi saavuttaa aitoa EU-tason lisäarvoa sen sijaan, että ratkaisuilla käytännössä siirrettäisiin varoja kansallisista budjeteista EU:n budjettiin.

Pääasiallinen sisältö

Kriisivarautumisen vahvistaminen, ml. keskustelu hybridiuhista hakijamaiden kanssa

Kokouksen lounaalla EU-maiden eurooppaministerien on tarkoitus käydä horisontaalinen keskustelu EU:n kriisivarautumisen vahvistamisesta presidentti Niinistön raportin pohjalta. Puheenjohtajavaltion keskustelupaperia ei ole vielä jaettu.

EU-maiden ja hakijamaiden yhteisellä aamiaisella on tarkoitus keskustella maiden kokemista hybridiuhista, niiden vaikutuksista sekä mahdollisista tuki- ja vastatoimista. Puheenjohtaja korostaa kokouskutsussaan, että sekä EU:n jäsenvaltioihin että hakijamaihin kohdistuu tämänhetkisessä kansainvälisessä tilanteessa erilaisia hybridiuhkia. Hybriditoiminnan tavoitteena on aiheuttaa sisäistä epävakautta ja heikentää EU-integraatiota, demokraattisia arvoja ja tukea Ukrainalle. Puheenjohtaja toteaa hakijamaiden olevan erityisen herkkiä tällaisille uhkille.

Hybridiuhista johtuvien haasteiden torjuntaa pidettiin keskeisenä prioriteettina neuvoston joulukuussa 2024 hyväksymissä laajentumispäätelmissä. EU:n todettiin tiivistävän yhteistyötä kumppaneiden kanssa muun muassa disinformaation ja tiedon manipuloinnin torjunnassa, mukaan lukien Venäjän Ukrainassa käymää hyökkäyssotaa koskevien Venäjän väärien narratiivien ja disinformaation torjuminen. Päätelmissä annettiin erityistä tunnustusta Moldovan kyvylle selviytyä Venäjän ennennäkemättömistä hybridi-iskuista. Ulkomaisen pahantahtoisen sekaantumisen torjumista, disinformaatioon puuttumista ja äänestysaktiivisuuden lisäämistä pidettiin tärkeinä Moldovan tulevia parlamenttivaaleja ajatellen. Samalla korostettiin, että ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän torjumiseksi toteutettavien toimien on oltava sananvapautta koskevien kansainvälisten normien mukaisia.

Eurooppa-neuvosto tuomitsi joulukuun 2024 päätelmissään jyrkästi Venäjän EU:ta ja sen jäsenvaltioita vastaan käymän hybridikampanjan, johon kuuluu sabotaasia, kriittisen infrastruktuurin häirintää, kyberhyökkäyksiä, tiedonmanipulointia ja häirintää sekä yrityksiä heikentää demokratiaa, myös vaaliprosessia, EU:ssa ja sen jäsenvaltioissa. EU:n ja sen jäsenvaltioiden todettiin vahvistavan edelleen selviytymiskykyään ja käyttävän kaikkia mahdollisia keinoja ehkäistäkseen ja estääkseen Venäjän hybriditoimintaa ja vastatakseen siihen. Eurooppa-neuvosto myös vahvisti neuvoston päätelmät laajentumisesta ja totesi EU:n jatkavan tiivistä yhteistyötä Moldovan kanssa maan selviytymiskyvyn ja vakauden parantamiseksi ja sen uudistuspyrkimysten tukemiseksi tiellä kohti EU:ta.

EU:n tuleva monivuotinen rahoituskehys – EU-maiden sisäinen keskustelu

Eurooppaministerien on tarkoitus käydä ensimmäistä kertaa alustavaa epävirallista keskustelua tulevasta monivuotisesta rahoituskehyksestä (MFF). Tähän liittyen puheenjohtajavaltion keskustelua taustoittavien kysymysten tavoitteena on kartoittaa jäsenvaltioiden näkemyksiä tulevan rahoituskehyksen keskeisistä prioriteeteistä sekä mahdollisista EU:n uusista omista varoista.

Puheenjohtajavaltio korostaa muun muassa, että tulevalla monivuotisella rahoituskehyksellä olisi pystyttävä vastaamaan sekä nykyisiin että uusiin haasteisiin. Puheenjohtaja korostaa, että esimerkiksi EU:n puolustusvalmiuksien vahvistamiseksi, Ukrainan tukemisen jatkamiseksi, unionin mahdolliseen laajentumiseen valmistautumiseksi ja EU:n globaalin kilpailukyvyn edistämiseksi tullaan tarvitsemaan kokonaisvaltaisia ratkaisuja. Puheenjohtaja tuo myös esille komission alustavia ajatuksia rahoituskehyksen uudistamisesta. Puheenjohtaja tuo esiin myös esimerkiksi elpymisvälineen avustuksiin liittyvän lainan takaisinmaksun käynnistymisen tulevalla rahoituskehyskaudella. Puheenjohtaja on myös esittänyt, että kokouksessa käytäisiin keskustelua komission jo antamista ehdotuksista uusiksi omiksi varoiksi, joista neuvostossa ei ole saavutettu edistystä.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 13.2.2025

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 14.2.2025

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VNEUS / EU-erityisasiantuntija Heli Siivola, p. 0295 160 476.
VNEUS / Neuvotteleva virkamies Joanna Tikkanen
VNEUS / EU-erityisasiantuntija Kasper Paasikallio
VNEUS / EU-erityisasiantuntija Anna Kemppi
VNEUS / EU-erityisasiantuntija Tapio Rantanen
UM/EUA-40 Inkeri Virtanen-Abernethy
UM/EUA-50 Laura Hassinen
UM/EUY-00 Elina Poikonen

VAHVA-tunnus

EU/295/2025
Napsauta tähän ja kirjoita kukin tunnus omalle rivilleen

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet